

UNIwersYTET
IM. ADAMA MICKIEWICZA
W POZNANIU

Kultura języka polskiego Sylabus zajęć

Informacje podstawowe

Kierunek studiów Geografia - moduł nauczycielski		Cykl dydaktyczny 2023/24	
Specjalność -		Kod zajęć 07GRFNS.11KU.00195.23	
Jednostka organizacyjna Wydział Nauk Geograficznych i Geologicznych		Języki wykładowe polski	
Poziom studiów studia pierwszego stopnia		Obligatoryjność Obowiązkowy	
Forma studiów studia stacjonarne		Blok zajęciowy Przedmioty kierunkowe uzupełniające	
Profil studiów profil ogólnoakademicki			
Koordynator zajęć	Michał Szczyszek		
Prowadzący zajęcia	Michał Szczyszek		
Okres Semestr 1	Forma zajęć / liczba godzin / forma zaliczenia • Laboratorium: 15, Zaliczenie z oceną	Liczba punktów ECTS 1	

Cele kształcenia dla zajęć

Kod	Cel
C1	Przekazanie wiedzy dotyczącej współczesnej normy językowej, najważniejszych wydawnictw poprawnościowych, typów najczęstszych błędów językowych, zasad poprawności gramatycznej, leksykalnej i stylistycznej.
C2	Przekazanie wiedzy o zależności sposobu językowego kształtowania tekstu od sytuacji komunikacyjnej.
C3	Doskonalenie umiejętności sprawnego, poprawnego, skutecznego, etycznego i estetycznego posługiwania się polszczyzną w różnych sytuacjach komunikacyjnych, zarówno w mowie, jak i na piśmie.
C4	Wyrobienie umiejętności rozpoznawania niepoprawnych form pojawiających się w różnego typu tekstach współczesnych.
C5	Wyrobienie nawyku korzystania z aktualnych źródeł ortoepicznych (słowników poprawnościowych, poradników językowych, internetowych poradni językowych itp.).
C6	Uwrażliwienie na społeczną rolę nauczyciela w podnoszeniu poziomu świadomości i kompetencji językowych użytkowników polszczyzny, zwłaszcza uczniów.
C7	Rozwinięcie umiejętności komunikacji i pracy w grupie.

Efekty uczenia się dla zajęć

Kod	Efekty uczenia się dla zajęć w zakresie	Efekty uczenia się dla kierunku	Metody weryfikacji osiągnięcia efektów uczenia się dla zajęć
Wiedzy - Student/ka:			
W1	Właściwie rozumie podstawowe pojęcia związane z poprawną komunikacją językową	C.W7	Kolokwium pisemne
W2	Zna i stosuje zasady grzeczności językowej w komunikacji interpersonalnej.	C.W7	Kolokwium ustne
W3	Tworzy krótkie teksty z uwzględnieniem zasad poprawności językowej, etyki i estetyki słowa oraz skuteczności komunikacyjnej.	C.W7	Test, Zaliczenie praktyczne (analiza wykonawstwa)
W4	Upowszechnia wiedzę z zakresu kultury języka, przyczyniając się do podniesienia poziomu kultury komunikacji językowej w społeczeństwie.	C.W7	Kolokwium ustne, Zaliczenie praktyczne (analiza wykonawstwa)
Umiejętności - Student/ka:			
U1	Dobiera środki językowe optymalnie dostosowane do sytuacji komunikacyjnej.	C.U1, C.U8	Zaliczenie praktyczne (analiza wykonawstwa)
U2	Rozpoznaje najczęstsze typy błędów językowych.	C.U8	Test
U3	Tworzy krótkie teksty z uwzględnieniem zasad poprawności językowej, etyki i estetyki słowa oraz skuteczności komunikacyjnej.	C.U8	Zaliczenie praktyczne (analiza wykonawstwa)
U4	Korzysta z dostępnych źródeł ortoepicznych przy rozwiązywaniu problemów poprawnościowych.	C.U8	Zaliczenie praktyczne (analiza wykonawstwa)
U5	Upowszechnia wiedzę z zakresu kultury języka, przyczyniając się do podniesienia poziomu kultury komunikacji językowej w społeczeństwie.	C.U8	Zaliczenie praktyczne (analiza wykonawstwa)
Kompetencji społecznych - Student/ka:			

Kod	Efekty uczenia się dla zajęć w zakresie	Efekty uczenia się dla kierunku	Metody weryfikacji osiągnięcia efektów uczenia się dla zajęć
K1	Upowszechnia wiedzę z zakresu kultury języka, przyczyniając się do podniesienia poziomu kultury komunikacji językowej w społeczeństwie.	C.K2	Zaliczenie praktyczne (analiza wykonawstwa)

Treści programowe dla zajęć

Lp.	Treści programowe dla zajęć	Efekty uczenia się dla zajęć	Formy zajęć
1.	Składniki kultury języka: poprawność językowa, sprawność językowa, etyka słowa, estetyka słowa. Zasady właściwego użycia języka. Naruszanie norm etycznych w komunikacji międzyludzkiej.	W1, W2, U1, U2, U4, K1	Laboratorium
2.	Grzeczność w komunikacji językowej (interpersonalnej oraz w komunikowaniu publicznym). Grzeczność w relacjach nauczyciel – uczeń. Etykieta korespondencji tradycyjnej (prywatnej i oficjalnej) oraz elektronicznej.	W2, W4, U1, U2, U3, U4, U5, K1	Laboratorium
3.	Przegląd najważniejszych wydawnictw z zakresu poprawności językowej: słowniki poprawnej polszczyzny, elektroniczne słowniki języka polskiego, internetowe poradnie językowe.	W1, U4, K1	Laboratorium
4.	Podstawowe pojęcia kultury języka polskiego. Struktura współczesnej normy językowej: norma wzorcowa i norma użytkowa (potoczna). Najczęstsze błędy fonetyczne, gramatyczne i stylistyczne.	W1, U4	Laboratorium
5.	Zróżnicowanie współczesnej polszczyzny. Różnice między językiem mówionym i pisanym. Regionalne i środowiskowe odmiany polszczyzny ogólnej. Język w Internecie.	W1, W2, W3, W4, U1, U2, U3, U4, U5, K1	Laboratorium
6.	Najważniejsze zagadnienia poprawności gramatycznej. Odmiana nazwisk, imion i nazw geograficznych. Rzeczowniki odmieniające się nietypowo. Odmiana liczebników i zasady ich użycia w zdaniu.	W1, W4, U1, U2, U4, K1	Laboratorium
7.	Najczęstsze naruszenia normy w zakresie składni. Funkcje wyrazów pomocniczych (przyimków, spójników) w zdaniu. Zasady używania imiesłowowego równoważnika zdania.	W1, U2, U3, K1	Laboratorium
8.	Norma ortograficzna i interpunkcyjna współczesnej polszczyzny.	W1, W3, U2, U3, U4, K1	Laboratorium
9.	Język jako wartość (w życiu jednostki i społeczeństwa). Świadomość językowa współczesnych Polaków.	W1, W4, U1, K1	Laboratorium
10.	Elementy wpływające na walory estetyczne wypowiedzi. Wulgaryzmy w języku; brutalizacja języka publicznego.	W1, W2, W3, U1, U3, K1	Laboratorium
11.	Zagadnienia poprawności leksykalnej. Dobór słów a stosowność wobec sytuacji komunikacyjnej i wobec odbiorcy.	W1, W2, W3, W4, U1, U3, U5, K1	Laboratorium
12.	Zapożyczenia – bogactwo czy zagrożenie dla polszczyzny?	W1, W3, W4, U2, U3, U4, K1	Laboratorium

Lp.	Treści programowe dla zajęć	Efekty uczenia się dla zajęć	Formy zajęć
13.	Wzorce pism użytkowych.	W1, W3, U1, U3, U4, U5, K1	Laboratorium

Informacje dodatkowe

Forma zajęć	Metody i formy prowadzenia zajęć
Laboratorium	Wykład konwersatoryjny, Dyskusja, Praca z tekstem, Metoda analizy przypadków, Rozwiązywanie zadań (np.: obliczeniowych, artystycznych, praktycznych), Metoda ćwiczeniowa, Praca w grupach

Forma zajęć	Warunki zaliczenia zajęć
Laboratorium	<p>Na ocenę końcową składają się: kolokwium pisemne, kolowium ustne, test oraz zaliczenie praktyczne.</p> <p>Kryteria oceniania:</p> <p>bardzo dobry (bdb, 5,0): znakomita wiedza na temat współczesnej normy językowej oraz podstawowych pojęć z zakresu kultury języka, znakomite stosowanie zasad grzeczności językowej w komunikacji językowej; bardzo dobra znajomość zagadnień poprawnościowych, znakomite umiejętności w zakresie korzystania z dostępnych źródeł ortoepicznych; znakomite kompetencje personalne i społeczne przejawiające się w sprawnym, posługiwaniu się polszczyzną w różnych sytuacjach komunikacyjnych;</p> <p>dobry plus (+db, 4,5): bardzo dobra wiedza z wyżej wymienionego zakresu; nieco mniejsze umiejętności w zakresie korzystania z dostępnych źródeł ortoepicznych i w rozpoznawaniu najczęstszych błędów językowych; nieco mniejsze kompetencje personalne i społeczne w zakresie sprawnego i poprawnego posługiwania się polszczyzną w różnych sytuacjach komunikacyjnych;</p> <p>dobry (db, 4,0): dobra wiedza z wyżej wymienionego zakresu; możliwe niedociągnięcia w zakresie poprawnego tworzenia tekstów mówionych i pisanych oraz w zakresie umiejętności optymalnego doboru środków językowych dostosowanych do sytuacji komunikacyjnej.</p> <p>dostateczny plus (+dst, 3,5): zadowalająca wiedza z wyżej wymienionego zakresu; znacznie mniejsze umiejętności dostrzegania i korygowania błędów językowych w tekstach mówionych i pisanych, a także doboru środków językowych optymalnie dostosowanych do sytuacji komunikacyjnej;</p> <p>dostateczny (dst, 3,0): zadowalająca wiedza z wyżej wymienionego zakresu; niewielkie umiejętności dostrzegania i korygowania błędów językowych w tekstach mówionych i pisanych, a także doboru środków językowych optymalnie dostosowanych do sytuacji komunikacyjnej;</p> <p>niedostateczny (ndst, 2,0): niezadowalająca wiedza z zakresu określonego powyżej, brak umiejętności korzystania ze źródeł ortoepicznych; brak umiejętności dostrzegania i korygowania błędów językowych w tekstach mówionych i pisanych, brak umiejętności praktycznego zastosowania zasad poprawności językowej w tworzeniu tekstów mówionych i pisanych.</p> <p>Skala ocen:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. bardzo dobry (bdb; 5,0) – 90,0% punktów i powyżej, 2. dobry plus (db plus; 4,5) – 80,0-89,9% punktów, 3. dobry (db; 4,0) – 70,0-79,9% punktów, 4. dostateczny plus (dst plus; 3,5) – 60,0-69,9% punktów, 5. dostateczny (dst; 3,0) – 50,0-59,9% punktów, 6. niedostateczny (ndst; 2,0) – poniżej 50% punktów.

Literatura

Obowiązkowa

1. Wielki słownik ortograficzny PWN z zasadami pisowni i interpunkcji. Opracowanie zasad pisowni i interpunkcji polskiej - E. Polański, pod red. E. Polańskiego, wyd. zaktualizowane, Warszawa 2016.
2. Wielki słownik poprawnej polszczyzny PWN, red. A. Markowski, Warszawa 2004
3. Wierzbicka E., Wolański A., Zdunkiewicz-Jedynak D., Podstawy stylistyki i retoryki, Warszawa 2008.
4. Zaśko-Zielińska M., Majewska-Tworek A., Piekot T., Sztuka pisania. Przewodnik po tekstach użytkowych, Warszawa 2008.

Dodatkowa

1. Grzenia J., Słownik nazw własnych. Ortografia, wymowa, słowotwórstwo i odmiana. Warszawa 2003.
2. Marcjanik M., Mówimy uprzejmie. Poradnik językowego savoir-vivre'u. Warszawa 2009.
3. Markowski A., Poradnik profesora Markowskiego, Warszawa 2017.
4. Pawelec R., Język polski. Poradnik skutecznej komunikacji w mowie i piśmie, Warszawa 2007.
5. Polański E., Szopa M., Dereń E., Poradnik interpunkcyjny. Chorzów 2010.
6. Polszczyzna na co dzień, red. M. Bańko, Warszawa 2006.
7. Poprawnie po polsku. Poradnik językowy PWN, oprac. A. Kubiak-Sokół, Warszawa 2007.

Nakład pracy studenta i punkty ECTS

Rodzaje zajęć studenta	Średnia liczba godzin* przeznaczonych na zrealizowane rodzaje zajęć
Laboratorium	15
Przygotowanie do zajęć	7
Czytanie wskazanej literatury	4
Przygotowanie do egzaminu	2
Inne	2
Łączny nakład pracy studenta	Liczba godzin 30
Liczba punktów ECTS	ECTS 1

* godzina (lekcyjna) oznacza 45 minut

Efekty uczenia się dla kierunku

Kod	Treść
C.K2	Absolwent/ka jest gotów/gotowa do skutecznego korygowania swoich błędów językowych i doskonalenia aparatu emisji głosu
C.U1	Absolwent/ka potrafi zidentyfikować potrzeby dostosowania metod pracy do klasy zróżnicowanej pod względem poznawczym, kulturowym, statusu społecznego lub materialnego
C.U8	Absolwent/ka potrafi poprawnie posługiwać się językiem polskim i poprawnie oraz adekwatnie do wieku uczniów posługiwać się terminologią przedmiotu
C.W7	Absolwent/ka zna i rozumie znaczenie języka jako narzędzia pracy nauczyciela: problematykę pracy z uczniami z ograniczoną znajomością języka polskiego lub zaburzeniami komunikacji językowej, metody porozumiewania się w celach dydaktycznych - sztukę wykładania i zadawania pytań, sposoby zwiększania aktywności komunikacyjnej uczniów, praktyczne aspekty wystąpień publicznych - poprawność językową, etykę języka, etykietę korespondencji tradycyjnej i elektronicznej oraz zagadnienia związane z emisją głosu - budowę, działanie i ochronę narządu mowy i zasady emisji głosu